

SZÚRÓPRÓBA 10.

Mérték Médiaelemző Műhely

2017. január 31.

Szűrőpróba 10.

Jóhír-mondó

Januártól megváltozik a világunk, még jobb lesz Magyarországon élni: a kormányintézkedések hatására elöntenek bennünket a kedvezmények, adócsökkentések. Tovább csökken az államadósság, csúcson a BUX. Lesznek aztán új büntetésvégrehajtási férőhelyek (börtönök) is, új felszerelések az önkéntes tűzoltóknak, új sportcsarnok a bonyhádiaknak - első hullámban e jóhírekről tájékoztatta nézőit december utolsó szerdáján az állami híradó.

Szűrőpróbánk 2016-os utolsó darabjában a december 28-án 18 órai és este fél nyolcas kezdettel sugárzott állami hírműsorokat vizsgáltuk. Előjáróban annyit jegyezhetünk meg, hogy a hazai hírek alapjául szolgáló események, történések bemutatása ezúttal sem volt sokoldalú, a kormányzat tevékenységéről nem tárgyyszerűen, hanem pozitív részrehajlással, propagandisztikus eszközökkel élve tájékoztattak a műsorkészítők. Árnyalt megközelítéssel nem találkoztunk a híryananyagok feldolgozása során, legyen szó a magyar támogatáspolitikáról vagy éppen a migrációról. Ugyanígy hiányzott a visszafogottság a szilveszteri előkészületekről szóló beszámolókból is, ugyanis hírműsorban régen tapasztalt méretes burkolt reklámokkal (Törley pezsgő és egy budapesti szórakozóhely népszerűsítésével) búcsúztatta az óévet az állami televízió nagyhíradója. Mindkét alkalommal ezúttal számos (nem magyar vonatkozású) nemzetközi hírt is adásba szerkesztettek, közülük igen tanulságos volt az este 6 órás műsor összeállítása az orosz doppingbotrány fejleményeiről, amelyből pont a hír lényege nem derült ki. Az ellenzéki hírek illetve álláspontok megjelenítésére két percet szántak a vizsgált műsorokban. Ezek bemutatása azonban kontextus nélküli volt, arra szolgált, hogy a pártok rövid megjelentetésével a közszolgálati követelmények egy részét látszólag teljesítse az állami híradó, ám az állampolgárok tájékoztatásához nem volt elégséges.

Család. Kedvezmény. Növekedés.

Propaganda technika 1.: bűvös szavak ismétlése - sulykolás

Mindkét híradó vezető anyaga volt az, hogy még több kedvezményt kapnak jövőre a családok. Az összeállítás felvezetése során a műsorvezető, aztán a tudósító, a bejátszások szereplői és saját hangon Rétvári államtitkár is elmondta, hogy nő a kétgyermekesek adókedvezménye, ezt infografikán is ábrázolták, majd a következő anyag felvezetésében a műsorvezető ezt megismételte, idézve Halász János Fidesz szóvivőt, akitől magától ismét hallhattuk saját hangján is a jó hírt. A kétgyermekes munkavállalóknak járó adókedvezmény havi 5 ezer forintos növekedéséről megszólaltattak egy anyukát, aki örült, hogy ennyivel több pénze marad havonta, diagramokon tették szemléletesebbé, hogy 2015 óta 20 ezerről évi 5 ezer forinttal emelkedik ez az adókedvezmény. Rétvári államtitkár azt is bejelentette, hogy a fiatal házaspár adókedvezménye is nő oly módon, hogy nem egy, hanem összesen két évig lehet igényelni ezt az ugyancsak havi 5 ezer forintos lehetőséget, s azt is megmutatták infografikán, hogy ez két év alatt 120 ezer forint adómegtakarítást eredményezhet. Az államtitkár arról is beszélt, hogy ezek a családi kedvezmények „európai szinten példa nélküliek”, mert az OECD országok között is hazánk „messze a legnagyobb családtámogatást nyújtó országok közé tartozik”. Ennek a kijelentésnek a felfejtését azonban infografikával már nem segítette a hírszerkesztő, megelégedett azzal, hogy e jól hangzó mondat háromszor elhangozzék. Pedig Magyarország csakugyan nagyon elől áll azok között az OECD országok között, akik a GDP-jükből legnagyobb arányban fordítanak családtámogatásokra. A legutolsó hivatalos adat¹ a 2016 októberi országjelentésben található, eszerint

---

¹ http://www.oecd.org/els/soc/PF1_1_Public_spending_on_family_benefits.pdf

sorrendben az Egyesült Királyság, Franciaország, Dánia után Magyarország, Svédország, Izland és Luxemburg azok az országok, ahol a családokra fordított támogatások magasan a 2,45 %-os OECD átlag fölött vannak. Az igaz, hogy kimagasló az arány, de Magyarország nem egyedül áll ezzel az eredménnyel Európában, hiszen a lista élén csak európai országokat találunk. Kár, hogy az állami televízió ebben az esetben is azt a megoldást választotta, amikor csak a kormányzati intézkedések illusztrálására, a befogadás fölerősítésére törekedett, ahelyett hogy a tolmácsolt üzenetet összefüggésbe helyezte volna, esetleg így némi háttérrel, környezetet is adva a családtámogató döntés értékeléséhez.

A pozitív kormányintézkedés megismertetését erősítendő eszközként a jól bevált és túl kifinomultnak nem nevezhető sulykolás technikát alkalmazta a médiaszolgáltató. A **2 perc 50 másodperces összeállításban 12-szer hangzott el a család és 11-szer az (adó)kedvezmény** szó.

Propaganda technika 2.: rút általánosítás, megbélyegzés

Ezt követően – nyilván a Közzolgálati Kódex vitatott kérdésekre vonatkozó iránymutatása fényében² – egy politikai párt, a Fidesz álláspontját is közölték az ügyről. Nevezetesen előbb fölvezették a Fidesz szóvivőjének nyilatkozatát arról, hogy „ha az ellenzéken múlna, nem léphetnének előre a családok”, de a Fidesz az adócsökkentések pártján áll, mert így több pénz marad a családoknál. Majd Halász szóvivő maga sorolta fel, hogy 2017-ben is folytatják az adócsökkentéseket, nő a kétgyermekesek adókedvezménye, jelentősen csökken a legfontosabb élelmiszerek áfája, a munkáltatók adója, marad a csökkentett lakásépítési áfa is. A Fidesz álláspontot 40 másodpercben tették közzé úgy, hogy arra nem reagálhatott egyetlen ellenzéki párt sem, noha a kormánypárt közlendőjében az ellenzékéről nem kevesebbet állítottak, mint hogy támadják a családokat támogató adókedvezményeket, s úgy tüntették fel – egybemosva az összes pártot – mintha azok az emberek boldogulását akadályoznák.

Míg a kétgyermekesek adókedvezményének a bevezetésére vonatkozó híradás propagandisztikus módon, ám tájékoztatást nyújtott a 2017 januárjától bevezetett, adókedvezményekkel kapcsolatos intézkedésről, az utána következő bejátszás maga volt a súlyosan elfogult propaganda. A konkrét szereplők (pártok) konkrét cselekedeteit meg nem nevezve süttették rá rút általánosítással a bélyeget az ellenzékre, miszerint a nem kormánypárti politikai oldal a családok ellensége. Az ilyen esetben azonban a Közzolgálati Kódex szerint megismerhetővé kellene tenni - a közérdek követelményeinek keretei között - a pártok eltérő véleményét is.³ Itt erre a hírműsor készítői nem tettek kísérletet sem, hiszen nem a tájékoztatás, hanem a lejáratás volt jól láthatóan a kiadott „közfeladat”. Így aztán csak a különösen jó memóriával rendelkező, s az adócsökkentések és a családi támogatások ügyében eligazodni egyébként is képes kevesek emlékezhettek rá, hogy melyik pártnak korábban mi is volt az álláspontja. Hogy pl. az LMP a többkulcsos adó, a minimálbér emelésének volt a híve, és az egyszülős családok támogatását is fontosnak tartotta,⁴ az MSZP a minimálbér egy számjegyű megadóztatását

² Közzolgálati kódex: A közzolgálati médiaszolgáltatás alapvető elvei - C) A hírek, időszerű politikai műsorok sokoldalúságának, tárgyilagosságának és kiegyensúlyozottságának, a vitatott kérdések ismertetésének, a vélemények, nézetek sokféleségének bemutatására vonatkozó elvek

„...Az állampolgárok széles körét érintő, különösen vitatott kérdésekben a közzolgálati médiaszolgáltatás kiemelt feladata a vélemények sokféleségét bemutatni.... A közzolgálati médiaszolgáltató munkája során ügyel arra, hogy – a műfajtól függően – az adott kérdésben valamennyi releváns véleményt, eltérő nézetet ugyanabban a műsorszámban vagy műsorszámok sorozatában mutasson be.”

³ „...az időszerű politikai eseményekhez kapcsolódó műsorok során a pártok eltérő álláspontjai a nézők vagy a hallgatók számára megismerhetőek legyenek, és a műsorszámok kiegyensúlyozottan, a közérdekűség követelményének megfelelően tükrözzék az eltérő álláspontokat.” – Közzolgálati kódex – uott.

⁴ <http://faktor.hu/faktor-csokken-az-afa-bovul-a-csaladi-adokedvezmeny-benyujtottak-a-koltsegvetest>
<http://24.hu/fn/penzugy/2016/05/03/elegem-van-a-megalaztatásokból-kiverzettette-az-egyszulós-csaladokat-a-kormány/>

preferálta,⁵ a Jobbik pedig egyenesen a családtámogatások kiterjesztését kívánta.⁶ De mindebből ebben a műsorban csak annyi volt tudható, hogy a Fidesz szerint az ellenzéki pártok sorra elutasították és a mai napig is támadják a családokat támogató intézkedéseket. Az állami televízió, a kiegyensúlyozott tájékoztatásra és a közszolgálati médiaszolgáltatásra vonatkozó összes szabályt áthágva és figyelmen kívül hagyva, a kormányzópárt szócsöveként működött.

Szépségpötty: ellenzéki megszólalás

A növekvő adókedvezmények, csökkenő államadósság, és az új munkahelyeket is teremtő békési börtön beruházásról szóló tudósítások közé beszerkesztettek egy ellenzéki hírcsokrot, három parlamenti párt sajtótájékoztatójáról. Az összesen 2 perc időtartamú bejátszások arra szolgáltak, hogy kipipálják, megszólalt az ellenzék is. A sajtótájékoztatókon felvetett témákat nem dolgozták fel, pusztán az ellenzéki pártok egy-két mondatos megszólalásai kerültek a műsorba. A kormányzat véleménye nem jelent meg, a híradó nem próbálta több oldalról bemutatni a felmerült kérdéseket.

A Jobbik frakcióvezetője a Fidesz kormányzásának káros következményeiről, 600 ezernyi kivándorolt munkavállalóról, egyoldalú, csak a járműiparra épülő magyar GDP növekedésről beszélt, és arról, hogy a gazdaságot az uniós források és a hazautalások tartják életben. Az LMP-s egészségügyi szakszóvivő azt állította, hogy a béremelések nem elegendőek az orvosok elvándorlásának a megállításához, s hogy az elvándoroltak kétharmada 35 év alatti. Az MSZP agrárpolitikusa pedig arról tartott sajtótájékoztatót, hogy a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál történt 200 fős létszámleépítésnek az az indoka, hogy a Fidesz pártkatonákon keresztül akarja majd osztani a támogatásokat.

Mindezek a megszólalások ugyanúgy légüres térben, összefüggés, környezetbe helyezés nélkül hangzottak el, illetve a műsorban bemutatott más hírhez nem voltak köthetők, az esetleges korábbi műsorhoz szánt kapcsolódásra pedig nem utalt a műsorvezető a felkonferálás során. Így e hírcsokorral nyújtott tájékoztatás nem szolgált maradéktalan információval a közügyek iránt érdeklődő közönség számára, annyit azonban jelentett, hogy bemutassa, éppen mivel foglalkozik a parlamenti ellenzék egy része.

Brüsszel még mindig nem tért észre, pedig mi megmondtuk!

Ami soha nem változik: nincs híradó migráció nélkül

Fel kell hagyni a bevándorlás inspirálásával, és végre meg kell szüntetni a kényszer áttelepítési kvótát, amely súlyosan sérti az európai szabályokat – hozta a magyar nézők tudomására az állami híradó Szijjártó Péter Die Welt német napilapnak adott interjújában Brüsszelnek küldött intését. A lap előző napi száma egy interjú⁷ közölt a magyar külügyminiszterrel. A cikkben a politikus a német-magyar kapcsolatok fontosságáról beszélt, és arról, hogy az egész világnak jó lesz Trump elnöksége, értékelte a V4-ek együttműködését, a migrációs válsággal kapcsolatban pedig kifejtette, hogy az illegális migráció rossz, a határok védelmére van szükség.

⁵ http://mszp.hu/video/az_mszp_egy_szamjegyu_adokulcsra_tesz_javaslatot_a_minimalber_eseteben

⁶ <http://www.sokkaljobb.hu/content/jobbi-emele%C3%A9-csal%C3%A1di-ad%C3%B3kedvez%C3%A9ny-m%C3%A9rt%C3%A9k%C3%A9rt>

⁷ „Wir müssen aufhören, Einwanderung zu inspirieren“

<https://www.welt.de/politik/ausland/article160632695/Wir-muessen-aufhoeren-Einwanderung-zu-inspirieren.html>

Nagy Szijjártó-interjú a Die Weltben: Trump az egész világnak jó lesz

http://mfor.hu/cikkek/makro/Nagy_Szijaarto_interju_a_Die_Weltben_Trump_az_egesz_vilagnak_jo_lesz.html

A híradó csak ez utóbbi témát emelte ki, hiszen ez illett a koncepcióba: Szijjártónak az Uniót kárhóztató szavait követő híryanagban Bakondi György, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója beszélt arról, hogy „nehezen tanul és nehezen von le következtetéseket az EU”, mert ott még mindig a kvótarendszer bevezetésén dolgoznak. Noha „a terrorcselekmények száma is és azoknak a brutalitása is növekedett” és ezeknek jelentős részét a bevándorlási hullámmal érkezett menedékkérők követték el.

E megállapításokat nem vitatta, nem is támasztotta alá példákkal a televízió, illusztrációként egy összeállítást készítettek arról, hogy mi a helyzet most a magyar határon, de a tudósítás éppen nem segített a tisztánlátásban. A felvezetőben elhangzott ugyanis, ami aztán az anyag utolsó mondatában is visszaköszönt - a főtanácsadóra, mint forrásra utalva -, hogy „folyamatosan érkeznek” a menedékkérők a magyar határra. Csakhogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója, Végh Zsuzsanna a Kossuth Rádióknak úgy nyilatkozott, s ezt is idézték az összeállításban, hogy radikálisan csökkent a Magyarországon menedéket kérők száma, és szigorítják az ellenőrzéseket a tranzit zónában. Bakondi azt is mondta, hogy a statisztikák szerint egyre kevesebb a szír és egyre több a pakisztáni, az afgán valamint az afrikai országokból érkező ember, akik gazdasági bevándorlók. Ám nem derült ki, ez milyen adat, magyar-e vagy európai, a televíziósok nem kérdezték, nem jártak utána. Az Európai Határ- és partvédelmi Ügynökség, a Frontex legfrissebb adatai⁸ szerint 2016 januárjától decemberéig a nyugat-balkáni menekült útvonalon 122 779 bevándorló érkezett Európába, akik közül csak 7 271 az afgán és 3 860 a pakisztáni, a többi százezer embert állampolgársága szerint a horvát határon márciusig nem regisztráltak. A kelet-mediterrán útvonalon pedig 182 534 ember jött, akik közül a legtöbben, (84608 fő) szírek voltak, afgán 43192 és 28087 embert irakiként regisztráltak. A magyar adatokat pedig a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal statisztikájából⁹ tudhatta volna meg az állami hírműsor szerkesztője, eszerint 2016 januárja és novembere között 28803 menedékkérőt regisztráltak, ami valamivel kevesebb, mint egyhatoda a tavalyi ugyanezen időszakban érkezett 176 903 menedékkérőnek. A menekültek több mint egyharmada afgán volt, aztán a szírek, pakisztániak, irakiak következtek, az afrikai kontinensről a statisztika szerint mindösszesen 7-8 százalék származhatott, főként Marokkóból és Algériából.

Ilyen pontos kutatómunkát azonban nem végeztek, ellenben az adatokkal alá nem támasztott, szakértői nyilatkozatnak tekintett, a nézők körében riadalom keltésére alkalmas mondatokat akadálytalanul továbbította hírműsor.

Az ezt követő percekben a gázolások berlini terrorcselekmény nyomozásának fejleményeiről, és - igazolandó a Bakondi véleményét a menekültek közé keveredett terroristákról - egy bevándorló fiatalok által a berlini metrókn megkísérelt bántalmazásról, több megakadályozott franciaországi merényletről szóltak a hírek, melyek végül is azt az üzenetet hordozták: az EU nem vigyáz eléggé a polgáira, de a kormányok most már lépéseket tesznek. Az viszont csakugyan nem derült ki az ellentétes információkból, hogy valójában a magyar határ mentén mi a helyzet. A híradó nem teljesítette feladatát, nem tárt fel, nem tájékoztatott, nem szolgáltatott megbízható adatokat a migráció Magyarországot érintő témájában, megelégedett a kormány politikai üzeneteinek közvetítésével.

Van információ meg nincs is, történt is valami, meg nem is
amikor a tájékoztatás menet közben elapad

---

⁸ <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>

⁹ http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=177&Itemid=965&lang=hu

A koraesti híradó végén adtak hírt arról, hogy először ismerték el orosz tisztviselők, hogy tömeges doppingolás zajlott 2011 és 2015 között. „Intézményesített összeesküvés” volt az program, - idézte a műsorvezető a meg nem nevezett forrást - amelynek keretében mintegy 1000 sportoló kapott tiltott teljesítmény fokozókat. Ezután pedig manipulálták a dopping mintákat, hogy minden szabályosnak tűnjön. Azt ugyanakkor továbbra is tagadják, hogy a rendszert az orosz állam irányította volna. Megszólalt az orosz sportirányításban 1970 óta szerepet kapó Vitalij Szmirnov, orosz antidopping bizottság vezető és lehetetlennek nevezte, hogy ilyen az ő tudta nélkül működhetett - ez a rövid, a műsorvezető hangalámondásával közzétett összeállítás felemás volt, és ismét csak a levegőben lógott. Tartalmazott információ morzsát, de nem volt kellően informatív, a lényegét nem lehetett belőle megtudni.

Nem lehetett megtudni, milyen tisztviselők, kinek ismerték el a tömeges doppingolást, mit jelentett az, hogy a régi motoros sportirányító Szmirnov lehetetlennek nevezte, hogy ez az ő tudta nélkül működhetett volna. Akkor ilyen nem is történt? Esetleg Szmirnov maga is a részese volt az „összeesküvésnek”? A tájékoztatáshoz, az évek óta felbukkanó orosz dopping esetek közötti összefüggések meglátásához kevés információt tartalmazott a 30 másodperces híradás. Ráadásul elérhető adatokat nem közöltek, így pedig csak a felszín kapargatása történt, a doppingolás miatti szörnyűködésre adott módot a tudósítás. Pedig maga a hír is a The New York Times előző napi cikkén¹⁰ alapult, amelynek összefoglalását az MTI nyomán az aznapi Nemzeti Sport¹¹ is feldolgozta. Ebben nemcsak a cáfolatok szerepeltek, de azok a cikkben felsorolt bizonyítékok is, amelyek a szálakat a legfelsőbb körökhöz sejtetik vezetni. Ezek szerint az orosz helyettes sportminiszter rendelte meg éveken át a doppingolás elleplezését, a minták manipulálásában a moszkvai dopping labor vezetője is közreműködött, és a biztonságosnak hitt mintavételi tartályok összetörését a KGB utódjának számító Szövetségi Biztonsági Szolgálat emberei végezték. Szmirnov az állami felelősség tagadása mellett arról is beszélt, meg kell vizsgálni, vajon miért mentek bele a sportolók ebbe a rendszerbe, miért gondolták úgy, hogy nekik ez az esélyük. A cikkben azt is megemlézték, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság minden doppingmintát felülvizsgáltat, amelyet a 2010-es vancouveri és a 2014-es szocsi téli, valamint a 2012-es londoni nyári olimpián az orosz sportolók szolgáltattak, s továbbá, hogy a botrány az egész (nemcsak orosz) mintavételi rendszer bukását jelzi.

Ennyi – minimális erőfeszítéssel beszerezhető - kiegészítéssel már komplett, a Közszerződési Kódexnek megfelelő széleskörű tájékoztatás válhatott volna a híradásból, mint ahogy aznap pl. a BBC, az Euronews, a CNN¹² is beszámolt összeállításokban az ügyről.

---

¹⁰ Russians No Longer Dispute Olympic Doping Operation
https://www.nytimes.com/2016/12/27/sports/olympics/russia-doping.html?_r=0

¹¹ Dopping: az oroszok elismerték, rendszerszinten zajlott a doppingolás
http://www.nemzetisport.hu/egyeb_egyeni/dopping-az-oroszok-elismertek-rendszerszinten-zajlott-a-doppingolas-2543867

¹² <http://edition.cnn.com/2016/12/28/europe/russian-doping-scandal/>
Russian anti-doping agency denies admitting to existence of doping programme
<http://www.bbc.com/sport/38448842>
<http://www.euronews.com/2016/12/28/russia-accepts-institutional-doping-of-its-olympic-athletes>

Egy szinte elfeledett híradós „műfaj”

Burkolt kereskedelmi közlemények

Szűrőpróbáink során nem fordítottunk kiemelt figyelmet a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó médiaszabályok megtartására, de nem is tapasztaltunk szembetűnő törvénysértéseket felvető eseteket. Most azonban a szilveszteri készülődésekről szóló összeállításokban a burkolt reklámozás tankönyvi példái jöttek elénk, amelyek egy hírműsorban előfordulhatnak.

Mindkét adásban közzétették azt az összeállítást, amely arról szólt, hogy mit vásárolnak, főznek az emberek szilveszterkor, hogy milyen népszokások vannak, egy néprajzos azt idézte fel, hogy hagyományosan mit lehet és mit nem ajánlatos tenni ilyenkor. A tudósításban elmondták, hogy a fő fogyasztási termék ilyenkor a virsli, a lencse, a pezsgő, hogy a NÉBIH ellenőrzése szerint a virslik biztonságosak, megszólaltak vásárlók is egy nagyáruházból, a TESCO szóvivője pedig egy hipermarketjükben arról magyarázott, hogy ilyenkor értékesítik a pezsgő kínálatuk 40%-át, s hogy a magyar emberek a leginkább a magyar minőségi pezsgőt kedvelik, és az édes pezsgőt favorizálják. 25 másodperces nyilatkozatához az akciós pezsgős pult és több raklapnyi, közvetlen közletről látszó Törley pezsgő mellé állították, így a képek nem pusztán a szóvivő szavait illusztrálták, de az egész szilveszteri előkészületekről szóló híradás egyötödét kitevő nyilatkozattal együtt ez a megoldás alkalmas lehetett arra, hogy a Törley pezsgőket népszerűsítse, azaz az eset felveti a burkolt reklámozást. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi 104. törvény (Smtv.) 20. § (3) bekezdése tiltja a burkolt kereskedelmi közlemény¹³ médiatartalomban történő közzétételét. Burkolt reklámnak pedig azt a kereskedelmi közleményt tekintjük, amely természetét tekintve - akár ellenszolgáltatás hiányában is - megtéveszti a közönséget azzal, hogy célja valójában pl. egy termék közvetett vagy közvetlen népszerűsítése. Együttesen értékelve az elhangzott szöveget és a látott képeket, álláspontunk szerint erős a valószínűsége, hogy itt konkrét törvénysértést követett el a közmédia.

S a burkolt reklámozás folytatódott a csak az esti híradóban leadott másik 2 és fél perc hosszúságú összeállításban is, amelyben arról számoltak be, hogy megteltek a szállodák. Míg a budapesti hoteleket elsősorban a külföldiek, a vidékieket a belföldi vendégek vették birtokukba. Először a Széchenyi fürdőben szólaltattak meg külföldieket, akik elmesélték, hogy élvezik a vizet, de megnézik Budapest nevezetességeit meg a romkocsmákat is. Aztán egy „különleges bárt” mutattak be a „belváros szívében”, ahol „minden jégből van, a falak, az asztalok, a szobrok, a poharak”. Egy fiatal külföldi pár lelkesedik, hogy még sosem voltak ilyen különleges helyen, de jó, mert hideg van, az ital viszont fölmelegíti őket. Miközben a képeken jól látjuk a jégbár belső tereit, a tudósító beszámol arról, hogy nagyon sokan keresik fel a helyet, főleg külföldiek, amelyben egyébként mínusz 7 fok van és az Icebar mixerét is megszólaltatják, aki szintén külföldi vendégeikkel dicsekszik. A jégbár alapos bemutatása is fölveti a burkolt reklámozás (burkolt kereskedelmi közlemény közzététele) tilalmának a megszegését, hiszen az legalábbis elgondolkodtató, hogy a két és fél perces, szilveszteri programokról és teltházasszállodákról szóló összeállításból 40 másodpercet egy budapesti, egyedi vendéglátóhely

---

13 Smtv. 1.§ 9.7 Kereskedelmi közlemény: olyan médiatartalom, amelynek célja gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy árujának, szolgáltatásának vagy arculatának közvetlen vagy közvetett népszerűsítése. Az ilyen tartalmak fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében, vagy önreklámozás céljából kísérik a médiatartalmakat, vagy szerepelnek abban. A kereskedelmi közlemény formái közé tartozik többek között a reklám, a támogatást nyújtó nevének, védjegyének, arculatának vagy termékének megjelenítése, a televíziós vásárlás és a termékmegjelenítés.

1.§ 10.8 Burkolt kereskedelmi közlemény: olyan kereskedelmi közlemény, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre.

népszerűsítésére szántak. Míg a maradék időben a Széchenyi fürdőn kívül a miskolctapolcai Barlangfürdőben, a környékbeli szállodákban, a Bástya Hotelben, a visegrádi Silvanusban készült felvételeken szólalt meg egy-egy vendég, alkalmazott, szálloda vezető, semleges tónusban. Régi időket idézett ez az eljárás, amikor a köztelevízió híradóiban nem is annyira másodlagos szempontként a tájékoztatás mögöttes célt is szolgált, egy adott termék vagy szolgáltatás hírbe csomagolt népszerűsítését. Figyelnünk fogjuk, visszaforgatja-e az állami televízió ebben a vonatkozásban is az idő kerekét.

Az elemzést a Mérték megbízásából Bencsik Márta készítette.